

**International
Center for Science
and Social
Transformation**

COLLECTIVE MONOGRAPH

**SCIENTIFIC SPACE:
CURRENT ISSUES,
ACHIEVEMENTS, AND
INNOVATIONS**

WWW.ISST.CO.UA

SCIENTIFIC MULTIDISCIPLINARY MONOGRAPH

**«SCIENTIFIC SPACE: CURRENT ISSUES, ACHIEVEMENTS, AND
INNOVATIONS»**

The collective monograph is a scientific and practical publication containing scientific articles by Doctors and Candidates of Sciences, Doctors of Philosophy and Arts, postgraduate students, applicants for higher (professional pre-higher) education, student researchers and practical worker from European and other countries. The articles contain research that reflects current processes and trends in the development of world science.

Recommended for printing and publication on the Internet
(Decision № 20-2026/1)
www.isst.co.ua

Published by Staten House
www.statenhouse.com

©Text Copyright 2026 by the International Center for Science and Social Transformation (isst.co.ua) and authors.

©Cover art: International Center for Science and Social Transformation (isst.co.ua).

©All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. When using and borrowing materials, reference to the publication is required.

Reviewers: Olena ARSHA, Maksym KAISTRO

The texts of scientific materials are published in the author's version with minor corrections (without changing the meaning). The authors and their supervisors are responsible for the accuracy of the information provided.

UDC 001.1

ISBN – 979-8-90329-180-9

The materials are approved by the scientific and metrological base:

ISBN 979-8-90329-180-9

9 798903 291809

TABLE OF CONTENT

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПЕРЕВІРКИ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	6
ЗАХИСТУ ПРАВ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	12
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	18
ШЛЮБНИЙ ВІК: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ У РОЗРІЗІ ПРОЄКТУ ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	22
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА.....	30
THE ECONOMY UNDER FIRE: TRANSFORMATION OF SOURCES OF GENERAL FUND REVENUE	37
ПІДПРИЄМНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ КАР'ЄРОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОПІ «ПСИХОЛОГІЯ» ТА «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» В УКРАЇНІ	43
COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF FORMS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT	50
ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING: THE PROCESS AND MODELS OF FINANCIAL DECISION-MAKING.....	56
REVIEW OF $\{Tl, B^{II}, D^{IV}\}-X$ ($B^{II} - Zn, Cd, Hg, Pb$; $D^{IV} - Si, Ge, Sn$; $X - S, Se, Te$) AND $Tl_2X-B^{II}X$ ($B^{II} - Zn, Cd, Hg, Pb$; $X - S, Se$) SYSTEMS	63
INVESTIGATION OF SHEAR BEHAVIOUR OF COMPRESSED CONCRETE ELEMENTS DEPENDING ON THEIR HEIGHT AND SUPPORT CONDITIONS	87
АРХІТЕКТУРА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТФОРМИ AI SMART CITY ENVIRONMENTAL INTELLIGENCE PLATFORM.....	93
ГЕОХІМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТОВИХ ВОД ГАЗОКОНДЕНСАТНОГО РОДОВИЩА.....	100
ЕКОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПЕРЕРОБКИ БЕТОННИХ І ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВІДХОДІВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ЯК ВТОРИННИХ ЗАПОВНЮВАЧІВ У БУДІВНИЦТВІ.....	107
IMPROVING THE EFFICIENCY OF CONTROL IN OPERATING SYSTEMS BASED ON MONITORING DATA USING METHODS OF CLUSTERING NEURO-FUZZY NETWORKS.....	119

ВПЛИВ ПЕРЕКЛАДУ САКРАЛЬНИХ ТЕКСТІВ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	134
WIE VIEL TEMPUS VERTRÄGT DER DaF-UNTERRICHT? – TEMPORA DES DEUTSCHEN IM DaF-UNTERRICHT: THEORIE & PRAXIS.....	143
ДИНАМІКА МОВНОЇ НОРМИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ.....	149
SPATIAL INTEGRATION OF EVACUATION ROUTES AS A BASIS FOR FORMING A SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT.....	155
COMPARATIVE ANALYSIS OF INNOVATIVE AND TRADITIONAL CONSTRUCTIVE SOLUTIONS FOR LOW-RISE SELF-BUILD CONSTRUCTION.....	162
SULPHUR-CONTAINING PYRIMIDINE DERIVATIVES AND THIOSULFONATES: CHEMICAL PROPERTIES, APPLIED VALUE AND COMPUTER PREDICTION OF BIOLOGICAL ACTIVITY.....	168
RESEARCH ON THE TECHNOLOGICAL ASPECTS OF TRADITIONAL AND MODERN METHODS OF CENTELLA ASIATICA EXTRACTION... 	189
COMPOSITION OF FATTY ACIDS OF SERUM LIPIDS IN CHNPP ACCIDENT LIQUIDATORS, PATIENTS WITH COPD.....	215
BLOOD LIPID METABOLISM IN SINGLE GASTRIC POLYPS.....	221
СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ ФЕНОМЕНУ «КУЛЬТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ».....	227
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ДИДАКТИЧНИХ ПРАКТИК ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	235
RESEARCH ON THE FACTORS OF CROSS-CULTURAL COMMUNICATION IN THE FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF ENTERPRISES BASED ON THE DESIGN THINKING APPROACH.....	241
THE ROLE OF TARIFF AND NON-TARIFF INSTRUMENTS IN REGULATING THE FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC TRANSFORMATIONS.....	248
LANGUAGE, IDENTITY, AND WAR: INVESTIGATING MULTILINGUALISM IN WESTERN UKRAINE.....	254
ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОШУКУ ІНФОРМАЦІЇ В ІНТЕРНЕТІ.....	278
COMPETENCY-BASED APPROACH IN THE MODERN LANGUAGE EDUCATION SYSTEM.....	288

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ**Остапйовська Ірина Ігорівна**

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

доцентка кафедри теорії і методики початкової освіти

Волинський національний університет імені Лесі Українки

**СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ ФЕНОМЕНУ
«КУЛЬТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ»**

Якість функціонування кожної зі сфер життєдіяльності сучасного українського суспільства безпосередньо визначається якістю інформаційної діяльності кожного з його членів. Доцільно зазначити, що діяльність (у найзагальнішому розумінні її змісту) є формою існування не тільки людини, але й будь-якого живого організму. При цьому вона є базовим засобом задоволення різноманітних потреб. У контексті людської діяльності потреби виникають як необхідність у тому, що здатне: 1) забезпечувати фізичне існування (базові (нижчі) потреби: потреба у кисні, воді, їжі, житлі тощо), 2) задовольняти особистісно значимі (у тому числі – соціально орієнтовані) прагнення особистості (вищі потреби: бажання саморозвитку і вдосконалення, прагнення до самоутвердження, поваги й визнання, якісної комунікації й співпраці тощо). Проте, незалежно від природи потреб, їх ефективно задоволення вимагає наявності певної інформації, яку особистість може отримати та відповідно опрацювати і використати шляхом ІДО. Не підлягає сумніву той факт, що із розвитком вітчизняного суспільства зазнають трансформації також й інформаційні потреби, а значить – і зміст інформаційної діяльності особистості¹.

¹ Остапйовська, І. (2025). Мотиви інформаційної діяльності сучасної особистості. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 116–122. <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.16>

При актуалізації трактування змісту та структури феномену «культура інформаційної діяльності учителів початкових класів» спочатку доцільно означити термін «культура інформаційної діяльності (КІД) особистості», як чітко структурований (систематизований) набір здатностей особистості використовувати програмно-технічні засоби інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) з метою виконання різноманітних дій із інформацією: пошуку, збору, різноаспектного опрацювання, перетворення форми подання, організації та виконання збереження, розповсюдження, використання для вирішення існуючих проблем та/або прийняття актуальних й адекватних рішень, створення власних інформаційних ресурсів (продуктів), організацію швидкого і якісного доступу до них і, за потреби, знищення².

Враховуючи отримані раніше результати наукових розвідок (у тому числі – авторських та отриманих у співпраці з іншими дослідниками^{2,3,4,5,6}) КІД учителів початкових класів передбачає задля своєї реалізації проведення таких двох видів інформаційної діяльності: особистісної (загально суспільної і конкретно особистісної) та професійної (профорієнтованої). Окрім того, на структурно-функціональну специфіку КІД також впливають такі компоненти ІДО, як: 1) форми, 2) методи, 3) засоби інформаційної діяльності, а також (як характеристична складова цього виду діяльності) – 4) джерела інформації.

² Остапйовська, І. І. & Буднік, С. В. (2025). Формування культури інформаційної діяльності молодших школярів засобами національно-патріотичного виховання при вивченні природничої та математичної галузей. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 220, 357–362. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-220-357-362>

³ Олійник, В. В., Андрощук, І. М., Остапйовська, І. І., Олешко, П. С. & Пріма Д. А. (2020). Формування інформаційної культури майбутніх учителів початкової школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Інформаційні технології і засоби навчання, 75(1), 212–224. <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/17788>

⁴ Остапйовська, І. І. (2021). Культура інформаційної діяльності в початковій школі. Практикум : навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П.

⁵ Остапйовська, І. (2025). Мотиви інформаційної діяльності сучасної особистості. Acta Paedagogica Volyniensis, 1, 116–122. <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.16>

⁶ Пріма, Р. М., Остапйовська, І. І. & Пріма, Д. А. (2020). Феномен інформаційної діяльності сучасного вчителя початкової школи. Балканско научно обозрение, 4(1(7)), 33–36. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/17787>

Реалізовуючи мету дослідження зацентруємо увагу на професійній КІД учителів початкової школи та дослідимо її специфіку у кожному із компонентів ІДО.

Метою професійної (профорієнтованої) інформаційної діяльності вчителів початкових класів є задоволення профорієнтованих інформаційних потреб, зміст яких виражається як в усуненні браку певної інформації, так і в заповненні прогалин у знаннєво-навичковій базі (компетентності у галузі ІДО (ІДО-компетентності) у контексті проведенні власної інформаційної діяльності в обох випадках першочерговим завданням є отримання всієї необхідної інформації, а значить – пошук найбільш адекватних потребі та наявному рівню ІДО-компетентності джерел інформації та розробка стратегії взаємодії із ними. Незважаючи на те, що сьогодні лєвова частка інформації перебуває у цифровому форматі та робота з нею базується на використанні програмно-технічних засобів ІКТ (цифрових технологій) і відповідних їм форм і методів роботи, кваліфікований педагог повинен також уміти використовувати і, так звані, традиційні («доцифрові») джерела інформації: оточення (предмети, явища, процеси довкілля та представники і компоненти соціального середовища), матеріальні ресурси бібліотек, музеїв, архівів, книги, різноманітні друковані періодичні й неперіодичні видання тощо – і відповідні їм форми, методи і засоби діяльності. Для інформаційної діяльності незалежно від джерел характерним є двоетапність її проведення через реалізацію:

1) інформаційно-аналітичного (осмислення змісту отриманої за допомогою органів чуттів інформації, її логіко-аналітичне опрацювання та оцінювання, формування рішень та/або технології використання (створення інформаційного продукту));

2) інформаційно-технологічний (реалізація прийнятих на інформаційно-аналітичному етапі рішень та/або створення, власне, інформаційного продукту)^{2,5,6}, – етапів. При цьому ці етапи можуть також проводитися і паралельно (наприклад, коли в процесі реалізації інформаційно-технологічного етапу виникла потреба в доотриманні та доопрацюванні (переосмисленні та/або переоцінці) додаткової інформації).

Досліджуючи питання форм виконання ІДО і, відповідно, змісту КІД скористаємося класифікацією за кількістю учасників, а саме виділимо індивідуальну, групову та фронтальну форми діяльності. Враховуючи специфіку діяльності на кожному з етапів, зазначимо, що при реалізації інформаційно-аналітичного етапу можлива тільки індивідуальна форма, а ІДО інформаційно-технологічного етапу дозволяє використовувати всі форми діяльності.

Вибір засобів і методів ІДО зумовлюється інформаційними джерелами, які були обрані. А методи, в свою чергу, поділяються на методи роботи з інформацією (загально аналітичні, конкретнонаукові методи і прийоми тощо) та методи роботи із засобами ІДО (традиційними та засобами ІКТ).

Враховуючи наведену вище дефініцію КІД, а також те, що інформаційна діяльність учителів початкових класів має, у першу чергу, професійне (профорієнтоване) спрямування, культуру інформаційної діяльності вчителя початкових класів доцільно означити, як чітко структурований (систематизований) набір здатностей особистості використовувати засоби інформаційних технологій (у першу чергу – програмно-технічні засоби ІКТ) з метою виконання різноманітної професійної інформаційної діяльності.

Оскільки ІДО і КІД учителів початкових класів передбачає одночасно роботу і з інформацією та її джерелами, і з технологіями (у першу чергу – програмно-технічними засобами ІКТ), то вони включають у себе компоненти цифрової та медіаграмотності (у тому числі – норм академічної доброчесності). При цьому, незважаючи на професійну спрямованість, у КІД обов'язково присутній особистісний компонент, що, в першу чергу, реалізується у мотивації та рефлексії як у процесі, так і по завершенні інформаційної діяльності, а також – оцінюванні її продуктивності та якості результатів. Таким чином, доцільно виділити такі змістово-функціональні компоненти КІД учителя початкових класів, як:

1) ціннісно-змістовий. Цей компонент є доволі суб'єктивним у структурі КІД учителів початкових класів, оскільки визначається, як зазначає О. Яцій, низкою як особистісних характеристик особистості: її психо-фізіологічні та

психічні якості, специфіка світогляду, рівень інтелекту та загальної і професійної освіченості, розвиненість, так званих, «якісних» інформаційних потреб та інтересів⁷, так і зовнішніх, серед яких вплив оточення (родичів, друзів, колег, різноманітних суспільних інституцій тощо), ситуація у державі та світі тощо). У контексті КІД реалізація цієї компоненти передбачає наявність здатності визнавати наявність інформаційних потреб, оцінювати їх пріоритетність, аналізувати джерела інформації, її зміст, форми, методи і засоби інформаційної діяльності щодо відповідності ціннісно-змістовним переконанням особистості та її світоглядним нормам поведінки (діяльності). До базових особистісних рис, які дозволяють реалізовувати цей компонент КІД належать критичне мислення та рефлексія і здатність до самоаналізу;

2) мотиваційний. Цей компонент В. Бабкін визначає базовим у структурі ІДО (а значить і КІД), оскільки саме за наявності дієвої мотивації реалізуються одночасно і регулятивна, і спонукальна функції⁸. Проте, мотивація як правило має суб'єктивний характер, тому у кожному конкретному випадку провідними до реалізації КІД можуть бути різні мотиви. Зазначимо, що для ефективного застосування КІД у вчителів початкових класів повинні бути сформованими такі здатності, як: здатність до адаптивного (трансформаційного) цілепокладання, уміння ефективно планувати (у тому числі – створювати «ситуації успіху»), здатність до самоменеджменту, адаптивність і гнучкість тощо;

3) когнітивний. Цей компонент доцільно поділити на два розділи: інформаційний (він стосується загальних відомостей про інформаційне суспільство, інформацію, ІДО та ІКТ тощо) та професійно-орієнтований (охоплює як профорієнтовану інформацію, так і відомості про ІДО (її зміст, форми, методи і засоби) та КІД, корі безпосередньо стосуються професійної

⁷ Яцій, О. М. (2021). Критерії визначення рівня інформаційної культури майбутніх учителів історії: теоретичний аспект. *International scientific and practical conference, Riga, Latvia July 16–17, 2021*, 170–173. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-43>

⁸ Бабкін, В. В. (2020). Структура інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: «Педагогіка та психологія»*. Педагогічні науки, 1(19), 130–136. <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-1-19-14>

діяльності)⁷. Загалом, когнітивний компонент КІД учителя початкових класів становить чітко структуровану базу систематизованих знань, котра включає у себе обізнаність із такими поняттями, як: феномен інформаційного суспільства/суспільства знань; інформація як цивілізаційне і науково-технологічне явище, концептуальні засади ІКТ та їх програмно-технічний інструментарій, форми і методи роботи з ним; інформаційна безпека та гігієна, інформаційне право та академічна доброчесність, інформаційний етикет тощо та способи їх практикування у власній інформаційній діяльності; кореляція власної професійної інформаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства; інформація, яка стосується безпосередньо виконання професійних обов'язків. До особистісних рис, необхідних для успішного функціонування когнітивного компонента КІД зарахуємо: здатність до рефлексії і самооцінки, наявність розвинених критичного мислення й аналітичних навичок, інтелектуальну лабільність, сформованість загальноновчальних компетенцій на достатньо високому рівні, інформаційна етика і комунікаційні уміння, самомотивація і здатність до самостимулювання;

4) операційно-діяльнісний. Це, у першу чергу, є практична реалізація КІД «у дії» – застосування учителем початкових класів норм інформаційної діяльності (у першу чергу – цифрової грамотності): сукупність умінь та навичок виконувати ІДО з дотриманням норм (у тому числі – правил безпечної поведінки у цифровому світі і кібергігієни, норм академічної доброчесності). Доцільно також відмітити, що для ефективності КІД у цьому компоненті повинні бути розвиненими такі особистісні риси, як: критичне мислення, здатність до рефлексії і самооцінки, висока адаптивність, емпатія та уміння «активного слухання», креативність, розвинена здатність до докладання вольових зусиль, наявність розвинених «*hard skills*»: умінь і навичок роботи з різноманітними класами програмно-технічних засобів ІКТ;

5) рефлексивно-оцінювальний. Важливість цього компонента КІД учителя початкових класів обумовлена тим, що ефективність та результативність будь-якої інформаційної діяльності значною мірою залежить від здатності особистості

до усвідомлення та неупередженого аналізу власного досвіду отриманого у її результаті, а потім – здатності формувати на основі отриманих результатів адекватних висновків (здатність адекватно оцінювати свої досягнення і рівень та якість докладених зусиль для досягнення планованих результатів ІДО⁸. До особистісних характеристик, які потрібні для успішної реалізації КІД у вчителів початкових класів варто віднести: критичне мислення, здатність до об'єктивного самоаналізу, метакогнітивні навички, інтелектуально-емоційна гнучкість, креативність, розвинений емоційний інтелект.

Варто зазначити, що вказані вище компоненти КІД учителів початкових класів перебувають у тісній взаємодії та можуть частково або повністю перетинатися у часовій реалізації.

Підсумовуючи проведену роботу можна констатувати, що культура інформаційної діяльності учителів початкових класів є важливою професійно-особистісною характеристикою, котра потребує постійної актуалізації та трансформації відповідно до вимог сучасності. При цьому КІД регламентує інформаційну діяльність, котра проводиться за допомогою як програмно-технічних засобів ІКТ, так і – «традиційних, доцифрових» засобів, а значить вона є комплексом відповідних норм і правил роботи з ними та здатності реалізовувати їх на практиці. Разом із тим, й інформаційна діяльність і КІД учителів початкових класів реалізується у двох формах (етапах): інформаційно-аналітичному та інформаційно-технологічному, – кожен із яких передбачає наявність таких змістово-функціональних компонентів, як: ціннісно-змістового, мотиваційного, когнітивного, операційно-діяльнісного, рефлексивно-оцінювального, які перебувають у тісній взаємодії та можуть частково або повністю перетинатися при своїй часовій реалізації. Оскільки КІД учителя початкових класів безпосередньо стосується інформаційної діяльності, котра передбачає постійне оновлення знаннєво-навичкової бази, то й вона вимагає постійних актуалізаційних досліджень, зокрема, перспективним напрямком в умовах сьогодення є вивчення змісту КІД (як здатності будь-якої особистості,

так і – характеристики учителів початкових класі) у контексті роботи із засобами штучного інтелекту та імерсивних технологій.